

sušca, kjer je skozi 16 dni visokost 28. palca in še čez, enkrat celo 6 čert čez 28 palcov dose- gel, nikdar pa te dni pod 28. palec padel; celi mesec sušec je stal vremenik le sama dva dni 7 čert čez 27 palcov. Iz tega se vidi — pravi g. R. — kako dobro je zares za kmetovavca, če ima vremenik in si zapisuje njegov vsakdanji stan, iz kteriga za- more vreme z veliko verjetnostjo prerokovati. Znam- njem vremenosti pristavi gosp. R. po Argauskim časniku, da tudi hrast in jesen sta po mnogih skušnjah verjetna vremenska preroka. Če nam- reč hrast pred perje poganja kakor jesen, se smé suho poletje pričakovati, — če pa jesen pred zeleni kot hrast, bo poletje mokro. Že več let se je bil jesen pred hrastjem ozelenel, in res smo imeli 7 bolj mokrih kot suhih poletij, letos je bil hrast jesenu — na enakim zemljišu — precej naprej, in poletje je suho bilo. Kdor ima tedaj ti dve dre- vesi v enakim zemljišu in na nju spomladi pazi, zamore vremenost poletja naprej vediti.

Potovanje po Laškim.

Spisal M. Verne.

4. pismo.

Dragi prijatelj!

V Forli.

11. dan rožnika, potem ko sim se v Bolonji dva dni mudil, sim se ob petih zjutraj naprej v Imolo pe- ljal. Cesta gré zmiram po ravnim širocim polji. Bilo je polno lepe pšenice, ki je ravno zorila. Na levi ni moč prevelike ravnine pregledati; na desni pa se vidijo, tode precej dalječ, visoke apeninske gore. Sred poti med Bolonjo in Imolo je „kastel San Pietro“, velik terg, ki šteje do 4000 duš, in eno pošto naprej je Imola, kjer je sedanji papež Pij IX. škof bil.

Imola ni veliko mesto, pa šteje vendar do 9000 duš. Ulice so zelo nesnažne, in polne sila sitnih bera- čev. Kako čudno je vendar na svetu! Človeka žalost obide, ko v lepi in bogati Italiji, ki jo od nekdanj po vsi pravici „Europe vert“ imenujejo, in zlasti v taci- h krajih, kakor so krog Imole, kjer zemlja, brez de bi se bilo treba veliko truditi, vsiga obilno rodi — vidi polno beračev! Pa saj ne more drugači biti, dokler imajo po- samesne družine, meniški redi in posamesni bogatini po- sestva toliko, da ga pregledati ne morejo, drugi reveži pa še toliko ne, da bi glavo na svoje naslonili. — V Imoli ni razun lepe stolne cerkve, ki so jo ni davno popravili in počedili, nič posebniga viditi. Zatoraj sim hitel še vina, ki ga tako visoko čislajo, in ki je res dobro, pokusiti; ali jezilo me je, da nisim mogel ne ko- ščika slaniga kruha dobiti. Od Ferare dalje, kar sim pozabil povedati, Lahi kruha ne solé; ne vém: ali jim je sol predraga, ali če je res, kar pravijo, da ne- slani kruh se dalje časa hraniti da in de je bolj zdrav.

Z neslanim kruham jo tedaj v Faenco odrinem. Okrog Faence je zemlja belo-ilova, in Faenčani so prvi (že v letu 1299) močno obrajtano lončeno po- sodo delali, ki ji Francozi ravno zato „Fayence“ pra- vijo in je na pol porcelán. Tù so tudi majolike doma, ktere imajo imé mende po njih iznajdeniku, ki se je Majolika imenoval. Majolike, majolike, koliko ste jih že pokopale!! — V Faenci nisim družiga ogledal ko stolno cerkev na velikim prav lepim tergu; pa je gerdo vmazana in zanemarjena. Mesto je precej veliko in šteje čez 16.000 duš, tode blizo 6000 jih je v pred- mestji (Borgo), ki ga reka Lamone od mesta deli. Ljudje so tù grozno zabavljivi in serditi, in med mestniki in predmestniki je staro sovraštvo in več en prepír. Po- sebno hude so predmestjanke. To so babe od zlodja. S

tacimi ne gré norčevati, vedno so orožjene. Bati se mi ravno ni bilo treba, ker se predmestniki le z mestnjani radi davijo, vendar sim jo hitro naprej v Forli potegnili.

Forli (Forum Livii) je, desiravno že staro, ven- der zalo, prijazno in kolikor se vidi, dobro premožno mesto, in šteje do 12.000 duš. Rimski konsul Mark Livi, ki se je tod s Hasdrubalam vojskoval, ga je sozidal, in po njem je imé dobilo. Tù sim prenočil; viditi pa ni bilo nič kaj posebniga. Stolno cerkev so ravno širili in popravljali.

Življenje slavnih Slovanov.

V. *)

Jožef Dobrovski.

Dobrovski sluje med slovanskimi učenimi posebno po svoji veliki učenosti v jezikoznanstvu. Dolgo se ni vedilo — piše učenik Čeh Palacky — kterega roda je bil. Zdaj pa vémo iz pisem, ki jim gré vsa véra, da je bil sin českih, tedaj slovanskih stari- šev, čeravno je na Ogerskem (17. avgusta 1753) blizo Jermeta na svet prišel. Njegov oče, Čeh iz Sol- nic, oženjen vojak, je bil namreč ondaj z materjo vred ravno na Ogerskem v taborju. Šest tednov starega sinka, ki je po rodu po pravici Slovan imenovati, pripelje na Česko.

Leta 1768 pride v visoke šole v Prag, kjer se je z zaslužkom za priučevanje drugih učencov živil. Kakor se je popred po vsih šolah izmed svojih tovaršev naj boljše učil, tako je tudi tukaj že prvo leto v mo- droznanstvu (sedmi šoli) vse prekosil.

1772 se v Bernu na Moravskem v Jezuitarski stan zapiše. Po jenjanju tega reda se verne v Prag, kjer se dalje za duhovnega uči. Tudi tukaj je po uče- nosti izgled vsim drugim tovaršem.

V bogoslovskih šolah, v kterih se tudi jutrovskih jezikov uče, se zbudi v njem posebno veselje do jezi- kov. Tako dobro se po arabsko, kaldejsko in sirsko nauči, da celo druge priučuje.

Njegova učenost in lepa možka postava mu ste veliko prijatelov in spoštovavcov naklanjale. Preden vse šole dostane, ga vzame grof Nostic v svojo hišo za domačega učenika modroznanstva in računstva. V tej imenitni hiši je živel srečno od leta 1776 do 1787 in se ondi z učenim zgodovinarjem ali zgodopiscom Pel- celnom soznanil, kteri v njem veselje do domačega pismenstva obudi. Blagoslovljen (žegnan) je bil pozneje.

Leta 1779 začne časopis za učene na svetlo da- jati, v kterem je svojo učenost in ljubezen do slovan- ščine čedalje bolj razodeval in si ž njo veliko imeni- nih prijatelov pridobil, med temi tudi škofa Kraljograš- kega Janeza Lavoslava Hajskega. Z njegovo po- močjo dobí Dobrovski l. 1787 službo podvodja Hra- diške velike duhovnice.

Leta 1789 pa ga imenuje cesar že prvega vodja te duhovnice. Ker po smerti cesarja Jožefa vesoljne duhovnice jenjajo, ga denejo v pokoj. Vnovič pride v Prag v Nosticovo hišo, kjer živež in primerno pri- logo v denarjih dobiva.

Če se je Dobrovski že popred s slovanskim je- zikoznanstvom marljivo pečal, se je posihmal še bolj. Ko pride l. 1791 cesar Lavoslav (Leopold) v očitni zbor česke kraljeve družbe naukov, je govoril Do- brovski, kako so Slovani svojemu cesarju verni. Na- zadnje pa pristavi brez straha odkritoserčno prošnjo, da bi hotel presviti cesar česki narod in njegov materni jezik vsaktere krivice, ki se jima godí, varovati. To spričuje dovelj, kako je Dobrovski svoj narod in svoj

*) V življenjopisu »Karamzina« v 55. listu popravi IV. na- mest III. Vred.